

KARTKA Z HISTORII BOTANIKI

TADEUSZ PACYNA

1908—1939

Nauka polska jeszcze do dzisiaj rejestruje straty poniesione przez nią w wyniku drugiej wojny światowej.

Do grupy młodych, świetnie zapowiadających się botaników polskich, którzy swe życie oddali w obronie Ojczyzny, należy Tadeusz Pacyna.

Urodził się on 15 czerwca 1908 roku w Kamionce Suchodolskiej (Wołyń) jako syn Eugeniusza i Natalii z domu Tryburcy. Dzieciństwo spędził w lasach Chojnowskich koło Piaseczna, gdzie ojciec jego w 1908 r. objął stanowisko nadleśniczego. Nauki średnie pobierał w gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Krakowie. Wychowany przez rodziców w gorącym umiłowaniu przyrody, po otrzymaniu matury w 1927 r. wstąpił na Wydział Ogrodniczy SGGW w Warszawie. Wkrótce jednak musiał przerwać studia w związku z powołaniem do wojska. Po odbyciu służby wojskowej wstąpił

w 1930 r. na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego; idąc w kierunku swoich zainteresowań zapisał się na sekcję botaniki.

Po odrobieniu obowiązków pracowni i złożeniu większości egzaminów rozpoczął pracę nad przygotowaniem pracy dyplomowej z zakresu mikologii. Obdarzony wyostrzonym zmysłem obserwacyjnym zgromadził bogaty, pięknie zakonserwowany, wartościowy materiał z grupy *Pyrenomycetes*, który — niestety — uległ zniszczeniu podczas działań wojennych.

Zainteresowania Tadeusza Pacyny nie ograniczały się do mikologii. Liczne wyprawy myśliwskie i ornitologiczne sprzyjały poznaniu świata roślin naczyniowych. Owocem jego wycieczek przyrodniczych było odkrycie nowego stanowiska *Betula nana* oraz publikacja pt. *Nowe stanowisko brzozy karłowatej w powiecie święciańskim* — Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz. 39: — 1936.

Wpajane od dzieciństwa zamiłowania przyrodnicze uzewnętrzniły się również w zainteresowaniach zoologicznych. Blisko związany z lasem znał dobrze życie zwierząt, kochał myślistwo, pociągała go ornitologia. Nauczył się artystycznego wypychania ptaków i zwierząt i urządził sobie w mieszkaniu prawdziwe muzeum z etykietowanymi okazami. Większość tych zbiorów zaginęła.

Po śmierci ojca podjął w 1937 r. pracę zarobkową jako intendent w Państwowym Muzeum Zoologicznym w Warszawie, kontynuując jednocześnie studia.

Powołanie do służby wojskowej na wiosnę w 1939 r. przerwało zarówno naukę, jak i pracę, do których nigdy nie wrócił. Wojna przerwała życie dobrego studenta, młodego botanika, prawego człowieka.

Porucznik Tadeusz Pacyna zginął pod Mławą 1 września 1939 r. Tam również został pochowany. Dopiero po zakończeniu wojny, w 1946 r., ciało Jego zostało przewiezione do Piaseczna i złożone w rodzinnym grobie na miejscowym cmentarzu.

Składamy serdeczne podziękowanie p. Krystynie Rewskiej, siostrze Tadeusza, za udostępnienie fotografii brata oraz przekazanie nam niektórych danych biograficznych z jego życia.

ALINA SKIRGIEŁŁO i WIESŁAWA TOMASZEWSKA